

תנ"ך

לעולים חדשים

בבתי ספר דתיים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה חלקים.

חלק ראשון – תורה (52 נקודות)

פרק ראשון – **בראשית** – (13x2) – 26 נקודות

פרק שני – **דברים** – (13x2) – 26 נקודות

חלק שני – נביאים (24 נקודות):

מלכים, ישעיה – (12x2) – 24 נקודות

חלק שלישי – כתובים (24 נקודות)

פרק ראשון – **תהלים** – (12x1) – 12 נקודות

פרק שני – **עזרא ונחמיה** – (12x1) – 12 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) תנ"ך שלם בלי פירושים.

(2) תנ"ך מתורגם.

(3) ציר הזמן שאושר לשימוש.

(4) מילון דר-לשוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

חלק ראשון — תורה (52 נקודות)

פרק ראשון — בראשית (26 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה — 13 נקודות).

1. פרק א', פרק ב'

פרק א'

- א. (1) — באיזה יום מימי הבריאה לא נכתב "כי טוב"?
 — באיזה יום מימי הבריאה נכתב פעמיים "כי טוב", ומדוע נכתב בו פעמיים?
 (2) באיזה יום מימי הבריאה נכתב "טוב מאוד", ומדוע רק ביום זה?
 (5 נקודות)

ב. עיין בפסוקים ג'-ה' ובפסוקים י"ד-י"ח.

- (1) מה משותף לבריאה ביום הראשון ולבריאה ביום הרביעי?
 (2) אחד בין הבריאה ביום הראשון לבריאה ביום הרביעי.
 (5 נקודות)
 ג. (1) על פי פרק ב', פסוקים ב'-ג', שמירת השבת מבטאת את האמונה שה' הוא שברא את העולם. הסבר מדוע שמירת שבת מבטאת אמונה זאת.
 (2) מה המשותף לכתוב בפרק א', פסוק כ"ב; לכתוב בפרק א', פסוק כ"ח ולכתוב בפרק ב', פסוק ג'?
 (3 נקודות)

2. פרק ד'

א. עיין בפסוקים א'-ח'.

(1) קין והבל הביאו מנחה לה'. מה הביא קין, מה הביא הבל, ואיזו מן המנחות האלה קיבל ה'?

(2) כתוב סיבה אפשרית אחת לרצח הבל בידי קין.
(5 נקודות)

ב. עיין בפסוקים ט'-י"ד.

בפסוקים אלה פנה ה' אל קין פעמיים ובכל אחת מן הפעמים השיב קין תשובה אחרת.

(1) הסבר את התשובה הראשונה של קין: "לא ידעתי השמר אחי אֶנְכִי" (פסוק ט').

(2) הסבר את התשובה השנייה של קין: "גְּדוֹל עֲוֹנִי מִנְשׂוֹא" (פסוק י"ג).
(5 נקודות)

ג. לאחר חטאו של אדם אמר לו ה':

"כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ וְתֹאכַל מִן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבְרָךָ... וְקוֹץ וְדִרְדֹר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה... עַד שׁוּבְךָ אֶל הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ" (פרק ג', פסוקים י"ז-י"ט).

לאחר חטאו של קַיִן אמר לו ה':

"וְעַתָּה אָרוּר אַתָּה מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת פִּיהָ לְקַחְתָּ אֶת דְּמֵי אַחִיךָ מִיָּדְךָ. כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תִסֹּף תֵּת כֹּחָהּ לָךְ נָע וְנָד תִּהְיֶה בְּאֶרֶץ" (פרק ד', פסוקים י"א-י"ב).

(1) מה היה העונש של אדם, ומה היה העונש של קין?

(2) כתוב נקודת דמיון בין העונש של אדם לעונש של קין.
(3 נקודות)

3. פרק כ"ה, פרק כ"ז

א. (1) "שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָהּ וְשְׁנֵי לְאָמִים מִמֶּנֶּה יִפְרְדּוּ וְלֹאִם מִלְאִם יֵאָמֵץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר"

(פרק כ"ה, פסוק כ"ג).

הסבר בלשונך נבואה זו.

(2) עיין בפרק כ"ז, פסוקים ה'-י'.

מה יכול להיות הקשר בין הנבואה שקיבלה רבקה (על פי פרק כ"ה, פסוק כ"ג) ובין

המעשים שלה (על פי פרק כ"ז, פסוקים ה'-י')?

(5 נקודות)

ב. (1) עיין בפרק כ"ז, פסוקים י"א-י"ח.

על פי פסוקים אלה, כתוב שתי פעולות שעשתה רבקה כדי שיצחק יחשוב שהעומד

לפניו הוא עֶשָׂו.

(2) בספר **בראשית** יש סיפורים נוספים שבהם זכה הבן הצעיר במשפחה ליחס מועדף.

בְּחֹר בֶּאֱחָד מִן הַסִּיפּוּרִים הָאֵלֶּה, וְצִיֵּן מִי הָיָה הַבֵּן הַבְּכוֹר, מִי הָיָה הַבֵּן הַצָּעִיר, וְכִיצַד

באה לידי ביטוי העדפת הבן הצעיר.

(5 נקודות)

ג. (1) עיין בפרק כ"ז, פסוק מ"א עד פרק כ"ח, פסוק ב'.

מה תכנן עֶשָׂו לעשות ליעקב, ומתי תכנן לעשות זאת?

(2) מדוע רצתה רבקה שיעקב ילך לחרן, ומדוע רצה זאת יצחק?

(3 נקודות)

פרק שני — דברים (26 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 4-6 (לכל שאלה — 13 נקודות).

4. יחידת הברית

עיין בפרק ו', פסוקים ד'-ט'.

א. מהי המצווה שנלמדה מפסוק ד'? (2 נקודות)

ב. (1) הסבר מהו הציווי שבפסוק ה'.

(2) הסבר כיצד יש לקיים ציווי זה, על פי שניים מן הביטויים האלה:

"בְּכָל לְבָבְךָ", "בְּכָל נֶפֶשְׁךָ", "בְּכָל מְאֹדְךָ".

(8 נקודות)

ג. כתוב שלוש מצוות הנלמדות מפסוקים ז'-ט'. (3 נקודות)

5. יחידת "הארץ הטובה"

א. עיין בפרק ח', פסוקים ז'-ט'.

תאר שתי תכונות טובות של ארץ-ישראל, על פי פסוקים אלה.

(4 נקודות)

ב. עיין בפרק י"א, פסוקים י'-י"ב.

הסבר הבדל אחד בתחום החקלאי והבדל אחד בתחום הרוחני בין ארץ-ישראל

לארץ מצרים. (4 נקודות)

ג. עיין בפרק י"א, פסוקים י"ג-י"ז, ובישעיה, פרק א', פסוקים י"ט-כ'.

(1) מהו התנאי הזהה בשני המקורות?

(2) אם בני ישראל לא יעמדו בתנאי — הם ייענשו.

מהו העונש המוזכר בספר **דברים**, ומהו העונש המוזכר בספר **ישעיה**?

(5 נקודות)

יחידת "פֶּתַח תְּפִתָּח"

6.

א. עיין בפרק ט"ו, פסוקים י"ב-י"ד.

(1) כתוב בלשונך שתי הלכות המוזכרות בפסוקים אלה ועוסקות בעבד עברי.

(2) מה יכול לגרום לאיש חופשי מישראל להיות לעבד?

(5 נקודות)

ב. עיין בפרק כ"ד, פסוקים י"ד-ט"ו.

(1) הסבר מהי המצווה המוזכרת בפסוקים אלה. צטט את הציווי בלשון "עשה" ובלשון

"לא תעשה".

(2) "וְאֵלָיו הוּא נִשָּׂא אֶת נַפְשׁוֹ" (פסוק ט"ו).

מי "נושא את נפשו", ואל מה הוא "נושא את נפשו"?

(5 נקודות)

ג. הסבר כיצד ערך הדאגה לחלש בחברה בא לידי ביטוי בשתי המצוות שלמדת ביחידה זו.

(3 נקודות)

חלק שני — נביאים: מלכים, ישעיה (24 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 7-10 (לכל שאלה — 12 נקודות).

7. מלכים א, פרק י"ח

א. (1) עיין בפסוקים א'-ד'.

"וְעִבְדִּיהוּ הָיָה יָרָא אֶת ה' מְאֹד" (פסוק ג').

מהו המעשה של עובדיהו המוכיח שהיה ירא ה'?

(2) עיין בפסוקים י"ז-י"ח.

מדוע כינה אחאב את אליהו "עוכר ישראל"? היעזר בפרק י"ז, פסוק א'.

(6 נקודות)

ב. (1) "וַיֹּאמֶר עַד מָתִי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים" (פסוק כ"א).

הסבר על מה הוכיח אליהו את העם בדברים אלה.

(2) על פי פסוק ל"א, מדוע בנה אליהו את המזבח דווקא משתים-עשרה אבנים?

(6 נקודות)

8. מלכים ב, פרק י"ז

א. עיין בפסוקים ג'-י"ח.

בפסוקים אלה יש שני הסברים לגלות ממלכת ישראל.

(1) לפי פסוקים ג'-ו', מה גרם לגלות ישראל?

(2) לפי פסוקים ט"ו-י"ח, מה גרם לגלות ישראל?

(6 נקודות)

ב. עיין בפסוקים כ"ד-כ"ט.

(1) לפי פסוקים כ"ד-כ"ו, מה הייתה הבעיה שהתמודדו אותה התושבים החדשים שהביא

מלך אשור לשומרון?

(2) לפי פסוקים כ"ז-כ"ח, לשם מה הובא כוהן לבית אל?

(6 נקודות)

9. מלכים ב, פרק י"ח

א. (1) עיין בפסוקים א'-ו'.

כתוב שני מעשים של חזקיהו המוכיחים כי הוא עשה את הישר בעיני ה'.

(2) עיין בפסוקים ט'-י"ב.

מהו האירוע החשוב ביותר שהתרחש בממלכת ישראל בימי חזקיהו מלך יהודה?

(6 נקודות)

ב. עיין בפסוקים י"ט-כ"ה.

(1) מה הייתה המטרה של נאום רבשקה?

(2) הסבר שני טיעונים שטען רבשקה כדי להשיג את מטרתו — טיעון אחד בנוגע לצבא

וטיעון אחד בנוגע לעבודת ה'.

(6 נקודות)

10. ישעיה, פרק א'

עיין בפסוקים י'-י"ז.

א. (1) על פי פסוקים י"א-ט"ו, מדוע התפילות והקרבנות אינם רצויים בעיני ה'?

(2) צטט מפסוקים ט"ז-י"ז שלוש פעולות שהנביא דורש מן העם לעשות כדי לתקן את

מעשיהם, והסבר אותן.

(8 נקודות)

ב. מהו הכינוי שישעיהו מכנה בו את העם בפסוק י', ועל מה מלמד כינוי זה?

(4 נקודות)

חלק שלישי — כתובים (24 נקודות)

פרק ראשון — תהלים (12 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 11-12.

11. מזמור כ"ג

- א. (1) מהו המשל בפסוקים א'-ד', ומהו המשל בפסוק ה'?
- (2) על פי פסוקים ב'-ג', הבא שתי דוגמאות לדאגה של הרועה לצאן שלו.
- (6 נקודות)
- ב. (1) "גם כִּי אֶלֶךָ בְּגִיָּא צִלְמוֹת" (פסוק ד').
- מה המצב של המתפלל לפי דברים אלה?
- (2) מה גורם למתפלל להרגיש בטוח?
- (6 נקודות)

12. מזמור קכ"א, מזמור ק"ל

א. מזמור ק"ל

- (1) עיין בפסוק א'.
- מה הם ה"מעמקים" שמהם המתפלל קורא אל ה'? ענה לפי פירוש אחד שלמדת.
- (2) בקהילות ישראל נוהגים לומר מזמור זה בתפילה בעשרת ימי התשובה, שמראש השנה ועד יום כיפור.
- חשב והסבר מהו הקשר בין תוכן מזמור זה לבין תקופה זו בשנה.
- (6 נקודות)
- ב. (1) "אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יְבֹא עֲזָרִי" (מזמור קכ"א, פסוק א').
- "מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיךָ ה' " (מזמור ק"ל, פסוק א').
- איזו הרגשה של המתפלל באה לידי ביטוי בשני הפסוקים האלה?
- (2) "עֲזָרִי מֵעַם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאֶרֶץ" (מזמור קכ"א, פסוק ב').
- "כִּי עַם ה' הִחְסֵד וְהִרְבֶּה עֲמוֹ פְדוּת" (מזמור ק"ל, פסוק ז').
- איזו הרגשה של המתפלל באה לידי ביטוי בשני הפסוקים האלה?
- (6 נקודות)

פרק שני — עזרא ונחמיה (12 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 13-14.

13. נחמיה, פרק א' ופרק ב'

א. (1) עיין בפרק א', פסוקים א'-ה'.

מהי הבשורה ששמע נחמיה, ומה הייתה תגובתו על הבשורה?

(2) עיין בפרק ב', פסוקים ד'-ח'.

מה ביקש נחמיה מן המלך לפי פסוק ה', ואיזו עזרה ביקש מן המלך לפי פסוקים ז'-ח'?

(7 נקודות)

ב. עיין בפרק ב', פסוקים י"ט-כ'.

במה האשימו צרי יהודה את נחמיה ואנשיו, ומה ענה להם נחמיה?

(5 נקודות)

14. נחמיה, פרק ד'

עיין בפסוקים א'-ח'.

א. (1) מה גרם לצרי (אויבי) יהודה לבוא ולהילחם בירושלים?

(2) מה היו שתי התגובות של העם כנגד התכנון של צרי יהודה להילחם בהם?

(7 נקודות)

ב. "גַם כִּי אֵלֶיךָ בָּגִיָּא צִלְמֻנֹת לֹא אֵירָא רָע כִּי אַתָּה עֹמָדִי" (תהלים, כ"ג, פסוק ד').

הסבר כיצד הרעיון שבפסוק זה בא לידי ביטוי גם בדברי נחמיה לעם בפסוק ח'.

(5 נקודות)

בהצלחה!